

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این
اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه
کنید . www.asebankafinet.ir**

**چگونه توانستم وابستگی بیش از حد زهرا دانش آموز کلاس اول را
به مادرش کاهش دهم ؟**

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

فهرست مطالب

- چکیده : ۴
- مقدمه:..... ۵
- توصیف وضع موجود:..... ۶
- سوالات پژوهش ۷
- گرد آوری شواهد ۱:..... ۷
- ۱-مشاهده رفتار دانش آموز در کلاس..... ۷
- ۲-مصاحبه با مدیر و سایر همکاران مدرسه..... ۸
- ۳-مصاحبه با مادر زهرا..... ۸
- تجزیه و تحلیل و گردآوری اطلاعات..... ۹
- ارائه راهکار موقتی ۹
- دلایل انتخاب راه حل ۱۰
- دلایل ترس زهرا از مدرسه:..... ۱۰
- * کم کردن وابستگی زهرا:..... ۱۱
- * ایجاد آمادگی ذهنی در زهرا :..... ۱۱

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

- ایجاد انگیزه:..... ۱۱
- اجرای راهکارها..... ۱۱
- گرد آوری شواهد ۲..... ۱۳
- ارزشیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن..... ۱۳
- آنچه والدین باید بدانند..... ۱۵
- پیشنهادات:..... ۱۸
- محیط و فضای آموزشی..... ۲۰
- ۱ - نزدیک بودن فاصله خانه و مدرسه..... ۲۰
- ۲- وسعت زمین، بنا و امکانات..... ۲۱
- ۳- رعایت آزادی های فردی..... ۲۱
- ۴- ایجاد تعلق خاطر به مدرسه و اجزاء آن و پرورش حس خویشاوندی..... ۲۲
- ۵- نیاز واقعی به دستشویی یا مفری برای غلبه فشارهای روحی..... ۲۳
- نظام آموزشی..... ۲۴
- نتیجه گیری و گزارش نهایی:..... ۲۸
- راهکارهایی برای حل مشکل مشابه در خانواده ها..... ۲۸

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید .
www.asebankafinet.ir

فهرست منابع ۲۹

چکیده :

با فرا رسیدن سال نو تحصیلی، نگرانی های خانواده هایی که دانش آموزان کلاس اولی دارند شروع می شود . یکی از این نگرانی ها ترس از مدرسه می باشد . البته در این دوره با وجود کلاس های زیادی که کودکان قبل از شروع مدرسه می روند تقریباً مشکلی ندارند ، اما باز هم بسیاری از آنها در روز های آغازین با مشکل مواجه می شوند . بسیاری از کودکان هنگام جدا شدن از والدین ناراحت می شوند، به خصوص در خانواده هایی که مراقبت های غیرمنطقی از کودک صورت می گیرد. اما برخی از کودکان اضطراب بسیار شدیدی را موقع جدا شدن از مادرشان نشان می دهند. در موارد بسیار شدید کودک حتی در اتاق مادر را تعقیب می کند، این مشکل موقعی در کودک در مدرسه می رود، آشکار می شود. حدود ۳ و نیم درصد کودکان به این ناراحتی مبتلا می شوند و در دخترها و طبقه مرفه بیشتر است. به این رفتارها اضطراب جدایی می گویند .

اگر والدین کودک را در محیط مدرسه رها کنند اضطراب کودک بیشتر می شود پس باید با ملایمت، ملاحظت و نرمی با کودک ارتباط برقرار کرد و با حرف زدن با کودک به کاهش اضطرابش کمک کرد.

اضطراب در برخی کودکان در آغاز سال تحصیلی طبیعی است به خصوص برای کودکانی که وارد دوره پیش دبستانی یا کلاس اول می شوند. این دسته از کودکان چون از محیط خانه وارد محیط دیگری می شوند. با افراد جدید مواجهه می شوند و محیط جدیدی را تجربه می کنند و از سوی دیگر آزادی هایی را که در محیط خانه داشتند در مدرسه ندارند دچار اضطراب می شوند. کودکان در ورود به مدرسه در زمان استراحت، نوع تغذیه و زمان بازی خود دچار تغییر شده و طبیعی است که دچار اضطراب شوند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید .
www.asebankafinet.ir

اینجانب پایه اول ابتدایی مدت ۲۴ سال است که در آموزش و پرورش در حال خدمت هستم و هم اکنون در کلاس به ۲۵ نفر دانش آموز در حال آموزش هستم. در سال تحصیلی جدید با روبرو شدن با دانش آموزی به نام زهرا که وابستگی بسیار شدیدی به مادرش داشت تصمیم گرفتم در اقدام پژوهی خود بر روی این مسئله کار کنم.

مقدمه:

مهمترین مسئله در ورود کودکان به مدرسه جدا شدن از والدین به خصوص مادر است و چون کودک چند سال به طور طبیعی در کنار مادر بوده است جدا شدن از مادر برایش سخت است. البته اکثریت کودکان در مدت کوتاهی با محیط جدید هماهنگ شده و می توانند خود را سازگار کنند.

البته بعضی از کودکان جدای از اضطراب آغاز سال تحصیلی زمینه اضطراب را دارند ، این دسته از کودکان به زمان بیشتری برای آمادگی نیازمندند و بی توجهی به این مسئله برای خانواده ها و اولیای مدرسه مشکل آفرین خواهد شد. برای کم شدن اضطراب این دسته از کودکان باید از قبل با کودک صحبت کرد و محیط جدید را به طور عملی به او توضیح داد؛ بدین ترتیب که با هماهنگی اولیای مدرسه قبل از شروع رسمی مدرسه، کودک وارد محیط مدرسه شود کلاس، حیاط، سرویس بهداشتی، سالن غذاخوری و ... را ببیند و با معلم و همکلاسی هایش آشنا شود. اگر این آشنایی در محیط غیردرسی و قبل از آغاز سال تحصیلی انجام گیرد در کاهش اضطراب کودک در زمان مدرسه مؤثر خواهد بود. از طرفی نباید اجازه داد که کودک در خانه بماند و به مدرسه نرود بلکه باید والدین حتی اگر لازم بود دقایقی در کنار کودک در مدرسه باقی بمانند و به تدریج محیط را ترک کنند تا کودک آمادگی لازم را پیدا کند.

مدرسه و اولیای مدرسه نقش مهمی در جذب و آرامش کودک دارند و می توانند کودک را با روش های درست از حالت غریبه و بیگانه خارج کرده و در کاهش اضطراب و آشنایی کودک با محیط جدید مؤثر

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید .
www.asemankafinet.ir

باشند. من در اوایل سال تحصیلی این وابستگی را در یکی از دانش آموزان اول ابتدایی به مادرش دیدم و خیلی دوست داشتم به او کمک کنم و این وابستگی این دانش آموز را بهبود بخشم و بخاطر همین جریان ها بود که من از میان مشکلات مدرسه این مشکل را برای فعالیت تحقیق عنوان پژوهی انتخاب نمایم مرحله اول : چگونه می توانم وابستگی بیش از اندازه دانش آموز کلاس اول را به مادرش کاهش دهم

توصیف وضع موجود:

اینجانب آموزگار پایه اول ابتدایی در هفته اول تحصیلی که مصادف با روزهای اول ماه مهر بود واقعه ای را مشاهده کردم که برای اینجانب خیلی جالب بود و آن وابستگی شدید دانش آموزان کلاس اول به مادرانشان بود در چنین روزهایی که دانش آموزان کلاس اول اولین روزهای تحصیلی زندگی خود را آغاز می کنند بیشتر دانش آموزان با توجه به واقعه که در بالا ذکر شده به همراه اولیای خود می آمدند بعد از مدتی که صدای زنگ به صدا درمی آمد و معاونین دانش آموزان را به خصوص کلاس های اول را به صف های خود راهنمایی می کردند در این هنگام موضوعی که فکر اینجانب را خیلی در گیر کرده بود به طور واضح مشاهده کردم و این مشاهده این چنین بود که بعضی از دانش آموزان با رسیدن نوبت به صف کلاس آنها به طرف اولیای خود فرار کردند و بعضی از دانش آموزان اول با ترس معاونین با نق زدن اولیای خود را صدا می زدند و اصرار می کردند که همراه آن ها به کلاس بروند. شاخص ترین مورد در بین آن ها دانش آموزی به نام زهرا بود که وابستگی اش به مادرش از همه دانش آموزان بیشتر بود که در هیچ صورتی راضی به ترک مادرش و رفتن به کلاس نمی شد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه

کنید . www.asebankafinet.ir

سوالات پژوهش

آیا این وابستگی ناشی از تعلق اولیا به کودکان است ؟ آیا این وابستگی ناشی از تعلیم ندادن مهارت اجتماعی دانش آموزان توسط اولیا است ؟ آیا این وابستگی ناشی از از تحصیل نکردن دانش آموزان در دوره های مهد کودک و پیش دبستانی ؟ آیا این وابستگی ناشی از برخورد نادرست معاونین مدرسه با دانش آموزان می باشد؟

گرد آوری شواهد ۱:

دانش آموز به نام زهرا از ابتدای سال گاهی به بهانه های مختلف از رفتن به مدرسه سربازمی زد و از اوایل آبان ماه این بهانه ها بیشتر شد، به خصوص اینکه به مادرش بسیار وابسته بود . رفتن به مدرسه به صورت کابوسی برای او و اهل خانواده بود و در صورت رفتن هم ، کلاس رازها کرده و به خانه بر می گشت. من و خانواده او و همه ی عوامل مدرسه در پی راهکاری بودیم که این مشکل حل شود.

با توجه به اطلاعات جمع آوری شده از کتاب ، مجله ، سایت های اینترنتی و ... برای گرد آوری شواهد لازم جهت تشخیص مسئله اقدامات زیر را انجام دادم :

۱- مشاهده رفتار دانش آموز در کلاس

در مشاهده رفتار زهرا در کلاس متوجه شدم او دانش آموز بسیار آرام و کم حرفی است. بسیار به ندرت در کلاس با من و سایر هم کلاسی هایش صحبت می کند. بیشتر اوقات در کلاس سرش را پایین انداخته و در بحث های گروهی و کلاسی و پرسش و پاسخ در کلاس هیچ زمانی داوطلب نیست و در بعضی اوقات هم در حال گریه کردن است. همیشه با مادرش به مدرسه می آید و در هنگام آمدن به کلاس و رفتن مادرش همیشه نگران است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه

کنید . www.asebankafinet.ir

۲- مصاحبه با مدیر و سایر همکاران مدرسه

در صحبتی که با مدیر مدرسه راجع به زهرا داشتم، ایشان نیز به این موضوع اشاره کردند که زهرا نمی تواند با سایر دانش آموزان ارتباط موثر و خوبی داشته باشد. بیشتر اوقات زنگ تفریح در حیاط فقط با یکی از هم کلاسی هایش دیده می شود. زمانی که با او کاری دارم واز او می خواهم به دفتر مدرسه مراجعه کند، پشت در دفتر ایستاده و جرات وارد شدن به داخل را ندارد. در صحبتی که با چند همکار دیگر داشتم آنها نیز اشاره کردند زهرا بسیار آرام و ساکت است . و همیشه به مادرش وابسته است.

۳- مصاحبه با مادر زهرا

در تماس تلفنی از مادر زهرا خواستم به مدرسه مراجعه کند تا با وی صحبتی داشته باشم. بعد از مطرح کردن مشکل زهرا در کلاس و مدرسه از مادرش خواستم تا کمی راجع به رفتار زهرا در منزل و نحوه برقراری ارتباط او با سایر اعضای خانواده و فامیل صحبت کند.

طبق گفته های مادرش زهرا در منزل نیز دختری بسیار آرام بوده ، خیلی کم با پدر و مادرش صحبت می کند و مسائل و مشکلاتش را به ندرت در منزل مطرح می کند. در مهمانی های خانوادگی اغلب شرکت نکرده و یا در صورت شرکت بسیار آرام و ساکت نشسته و با کسی صحبت نمی کند. در هنگام حضور مهمان در منزل نیز بیشتر وقت را در اتاق خود گذرانده و از حضور در جمع مهمان ها خودداری می کند. البته قابل ذکر است که مادر زهرا این نکته را به عنوان حسن رفتار زهرا و نشان دهنده حجب و حیای وی مطرح کرد و از این مسئله بسیار خوشحال بود. مادر زهرا به این نکته نیز اشاره کرد که خودش بسیار کم و مختصر صحبت می کند و اهل زیاده گویی و توضیح بیش از حد نیست و پدر زهرا برای امرار معاش خانواده بیشتر وقت خود را در خارج از منزل سپری کرده و در ساعات فراغت از کار بیشتر استراحت کرده و بسیار کم با فرزندانش صحبت کرده و با آنها ارتباط برقرار می کند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

مادر زهرا چنین عنوان می کرد که زهرا از بدو تولد از او جدا نشده و همیشه او با زهرا بوده است . همچنین از صحبت هایی که شد به این نتیجه رسیدیم که مادر زهرا نیز به شدت به زهرا وابسته است.

تجزیه و تحلیل و گردآوری اطلاعات

باتوجه به اطلاعات جمع آوری شده در رابطه با علل وابستگی و مشاهده رفتار زهرا در کلاس و مصاحبه ای که با مادر زهرا داشتم متوجه شدم از مهم ترین دلایل وابستگی زهرا و عدم علاقه به ماندن در کلاس می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- نحوه تربیت والدین که ماندن همیشگی و جدانشدن حتی چند ساعت از والدین را برای دختر یک حسن تلقی کرده و نشان دهنده حجب و حیای وی می دانند.

-عدم ارتباط صمیمی و دوستانه پدر با فرزندان در منزل و آگاه نبودن از مسایل و مشکلات روزمره آنان.

-عدم ارتباط زهرا با همکلاسی هایش

ارائه راهکارموقتی

۱- برای تشویق او برای ماندن در مدرسه ،جوایزی درقبال پیشرفت تحصیلی (ولوبه مقدار کم) درحضوردانش آموزان به اوداده شود.

۲- درزنگ های تفریح به اومسولیت (دربان) بدهیم تاخودش مانع رفتن سایر دانش آموزان از مدرسه شود.

۳- درصورت لزوم ارجاع به مشاور

۴- صحبت باخوددانش آموزونصیحت او

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه

کنید . www.asebankafinet.ir

۵- ارتباط صمیمی و دوستانه آموزگار و سایر معلمان با او

۶- تعویض جای نشستن دانش آموز در نیمکت هابادانش آموزان دیگر

دلایل انتخاب راه حل

زهرا نیز مانند برخی از کودکان هنگام ورود به سال اول دبستان دچار مشکلاتی هم چون ناراحتی، بی قراری، ترس از مدرسه و حتی بیزاری و تنفر از مدرسه شده است. ترس غیر منطقی زهرا از مدرسه به معنی امتناع از مدرسه رفتن و یکی از نشانه های اضطراب جدایی از والدین، خانه، خانواده و بخصوص مادر و یا شرایطی است که به آن وابسته شده است.

دلایل ترس زهرا از مدرسه:

۱- اضطراب جدایی: معمولا مادران بچه هایی که دچار اضطراب جدایی هستند، شخصیتی افراطی، مضطرب، بیش از حد حمایت کننده، مردد، حساس و عاطفی هستند که اضطراب خود را با بیان افکار منفی و عمل خود به بچه ها منتقل می کنند

۲- یادگیری: ترس و یا امتناع از مدرسه بیش از آن که علت شخصیتی و عاطفی داشته باشد ناشی از یادگیری است مادر یا پدری که در ارتباط با کودکان خود مفاهیم و یا نکته های منفی از مدرسه، تنبیه و توبیخ ها و تجارب ناخوشایند خود را از دوران تحصیل بیان می کنند و از آن ها می خواهند که مواظب رفتارهایشان باشند خواه ناخواه باعث ترس کودکان از مدرسه می شوند.

۳- وابستگی: اضطراب کودک گاهی به دلیل وابستگی به مادر محیط خانه، خانواده و یا هر تکیه گاه و پناهگاه دیگر است. معمولا مادران سعی در وابسته کردن کودک به خود دارند و به واکنش های عاطفی او نسبت به ترک، پاسخ می دهند. بنا بر این برای پیشگیری از به وجود آمدن این مشکلات و یا برطرف کردن آن و نیز

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

آماده کردن زهرا برای پذیرش شرایط جدید و مانوس شدن او با محیط دبستان موارد زیر را مد نظر قرار می دادیم.

* کم کردن وابستگی زهرا:

باید مادر زهرا سعی می کرد با استفاده از روش های مناسب (مثل گذاشتن زهرا در خانه اقوام به مدت یکی دو ساعت در روز به صورت پراکنده یا بردن او به پارک و همراه کردن او با کودکان همسن و سال خودش) به تدریج وابستگی زهرا را به خود کم کند.

* ایجاد آمادگی ذهنی در زهرا:

باید مادر زهرا سعی می کرد با شروع سال تحصیلی ذهن زهرا را نسبت به مدرسه، معلم آماده کند. به طوری که با تعریف و تمجید واقعی و منطبق برواقعیت از مدرسه و معلمان شور و اشتیاق مدرسه رفتن را در کودک ایجاد نماید. باید سعی می کرد به او اطمینان دهد معلمش مهربان است و او را حمایت خواهد کرد.

ایجاد انگیزه:

باید مادر زهرا سعی می کرد با علاقه و اشتیاق زیاد در باره آنچه که او در مدرسه خواهد آموخت مثل خواندن، نوشتن، حساب کردن، شمردن، نقاشی، ورزش کردن حرف بزند. با کتاب خواندن برای زهرا و هدیه دادن کتاب داستان به کودک علاقه او را به یادگیری خواندن و با سواد شدن افزایش دهید.

اجرای راهکارها

برای تشویق اوجوایز مختلفی که توسط مدرسه و حتی اولیایتهیه شده بود به دانش آموزان داشت. درزنگ های تفریح مسوولیت دربانی را به اوسپردیم وهمچنین خودمن بالوصحبت کردم ؛بهانه های مختلفی می آورد،گاهی می گفت: « من از معلم خوشم نمی آید». «می خواهم جایم را عوض کنم». درعمل به هیچ کدام

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

از این هاراضی نمی شد و از جواب دادن طفره می رفت. حتی تهدید هم اثر نمی کرد. او دلیل آن را خستگی او عنوان می کردند. و همچنین نمی توانده بازی هایش برسد.

ارجاع زهرا به همراه مادرش به مشاور یکی دیگر از راه هایی بود که در این اقدام پژوهی انجام گرفت. طی دو جلسه مشاوره با این دانش آموز و مادرش که انجام شد. نتیجه ای قابل توجهی نگرفتیم. همه ی راهکارها را خود دانش آموز از قبل بلد بود. و هیچ کدام از راه حل ها او را راضی نمی کرد. طی چندین جلسه دعوت اولیای دانش آموز به مدرسه و همچنین مراجعه به خانه آن ها (از آن جایی که دختران در این سن وابستگی عاطفی زیادی به مادر دارند)

یکی دیگر از راهکار هایی که به کار بردم این بود که برای حل این مسأله، من که قبلاً "رابطه دوستی خوبی با دانش آموز برقرار کرده بودم علت را از طریق مصاحبه با دانش آموز و کمک معاون آموزشگاه (با توجه به رفتار پراسترسی که در کلاس داشت) دریافتیم. با دعوت از مادر دانش آموز به مدرسه و قول گرفتن از او در حضور فرزندش که دیگر بدون فرزندش در ساعاتی که زهرا در مدرسه است به جایی نرود حتی ایشان ۲ جلسه هم در دفتر مدرسه نشست تا خیال فرزندش راحت شود. زهرا زنگ های تفریح او به دفتر سر می زد تا ببیند که من هستیم یا نه.

با کمک معاون آن جلسه به زهرا مسوولیت در بانی دادیم و من هم در دفتر مدرسه بودم و قرار بود که به او به دفتر سر بزند که یادش رفت و از روز به بعد بود که او دیگر در کلاس درس حاضر می شد. البته به اولیا به خصوص به مادرش توصیه کردیم که حتی الامکان نیم ساعت مانده به وقت تعطیلی مدرسه در خانه حاضر باشد و در خانه حرف از برنامه های خرید و دید و بازدید در زمانی که زهرا در مدرسه بوده نزنند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir

گرد آوری شواهد ۲

زهره در طول یک ماه بعد از اجرای راهکارهای پیشنهادی، حضور در کلاسش منظم بود. به گفته پدر و مادرش دیگر کمتر بهانه می گرفت. حتی تنهایی و یا با دوستانش به مدرسه می آمد. معاون مدرسه هم از رفتار و آرامش او در کلاس و مدرسه رضایت داشت.

ارزشیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

آماده ساختن کودک برای زندگی در خارج از محیط خانوادگی، یکی از بزرگترین وظایف اجتماعی پدر و مادر است و کیفیت روابط خانوادگی، تأثیر عمیق و پایداری بر تحول روانی کودکان برجای گذارد. خانواده ای که از توان و امکانات لازم برخوردار است تا وظایف پدر و مادریش را به نحوی مطلوب و با موفقیت انجام دهد، در هر یک از اعضایش احساس ایمنی، وابستگی و رفاقت ایجاد می کند؛ همچنین احساس داشتن هدف جهت، پیشرفت و ارزش فردی را در آنان به وجود می آورد

این امر برای کودک از اهمیت خاصی برخوردار است؛ زیرا خانواده بین او و دنیای گسترده، در حکم سپر، صافی و پل عمل می کند. بنابراین، خانواده نقش منحصر به فردی در پی ریزی اساس سازگاری فرد با جامعه ایفا می کند. قابلیت های پیوستگی، همکاری، خلاقیت از زندگی خانوادگی نشأت می گیرد (پرینگل، ۱۳۸۹).

چنین کودکی در محیط خانواده به صورتی تربیت شده است که بیش از حد، خود را به مادرش وابسته می داند، به نحوی که کوچکترین عملی را برای رفع نیازهای خود به مادرش می سپارد (گنج جو، ۱۳۶۸).

بخش بزرگی از رفتار بچه ها ناشی از مشکلات خانوادگی است. با مشاهده این رفتارها بدون اجازه کلاس را ترک کردن) باید به چاره جویی پرداخت. وقتی به او مسوولیت می دهیم آنقدر در نقش جدیدش گرفتار می شود که رفتارهای گذشته را دیگر به انجام نمی رساند و همچنین باید به جای تخریب اعتماد به نفس، نقاط قوت او را بزرگ تر جلوه داد و با ایجاد نزدیکی و صمیمیت، کاری کنیم تا احساس امنیت و آرامش نماید (کریمی، ۱۳۸۷).

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

درسلسله نیازهای مثلث مازلو (۱۹۷۰) بعد از نیازهای فیزیولوژیک و ایمنی، به مرحله نیاز به محبت و تعلق داشتن می رسیم که این دانش آموز (ا-ش) احساس می کرد که مورد محبت واقع نشده ، تعلق به خانواده ندارد و خانواده در گشت و گذارها، خریدها و مهمانی ها او را مشارکت نمی دهد که باعث این مشکل (مدرسه گریزی) شده بود.

از نظر تعریف اضطراب و هراس از مدرسه به ترس نامعقول و شدید نسبت به چیزی یا موقعیتی یا مکانی گفته می شود. از آنجایی که هراس و اضطراب بهم نزدیک هستند لذا هراس یا به زبان عامیانه ترس از مدرسه ، اختلال اضطراب مدرسه نیز گفته می شود. شدت اضطراب و ترس به حدی است که موجب اختلال فعالیت و زندگی فرد در آن زمینه خاص می شود.

در هراس از مدرسه کودک از رفتن به مدرسه اجتناب می کند یا در صورت اصرار در رفتن به مدرسه با اختلالات روانی و رفتاری یا جسمی همراه خواهد بود. اضطراب یا هراس از مدرسه را در واقع بایستی شکل شدیدتر خجالت دانست که در آن کودک شدیداً از تعامل و مواجهه و مورد توجه و ارزیابی قرار گرفتن توسط هم کلاسی ها و معلمین مضطرب و نگران است و می ترسد که کاری خجالت آور از او سرزند یا مورد تحقیر و سرزنش دیگران قرار گیرد . ترس از مدرسه را می توان پیش درآمد اضطراب جدایی دانست (در واقع در صورت عدم اصلاح آن به اضطراب اجتماعی تبدیل خواهد شد). بایستی توجه داشت که مدرسه گریزی با امتناع و اجتناب از مدرسه رفتن متفاوت است زیرا در اولی کودک احساس چندانی در رفتن و نرفتن به مدرسه ندارد و کودک از مدرسه فرار می کند و معمولاً از والدین خود نیز مخفی نگه می دارد و درگیر کارهای خلاف و ضد اجتماعی می شود.

مدرسه گریزی نوعی اختلال رفتاری بوده و معمولاً در زمینه اختلافات و مشکلات جدی خانوادگی ، تجربیات بسیار بد و شدید و استعداد ژنتیکی بروز می کند و از طریق مجموع اصلاح عوامل زمینه خانوادگی ، رفتار درمانی و خانواده درمانی مورد اصلاح قرار می گیرد. در اضطراب یا هراس از مدرسه به دلیل پس

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

زمینه های روانی کودک ، مدرسه جای شکست و عدم موفقیت و محل پیدا کردن احساس بد نسبت به خود است و هر درسی یا فعالیت گروهی فرصتی برای نشان دادن بی لیاقتی و کودنی آنها تصور می شود . هر سوال و جوابی برای کودک زمانی برای تحقیر به حساب می آید .

کودکان برای مقابله با اضطراب و ترس معمولا به طور نا خودآگاه دست به مکانیسم فرار یا انکار می زنند که بر حسب شدت هراس و وسعت آن ، جزئیات و روش آنها متفاوت خواهد بود . برخی ممکن است فقط در مورد درس خاص غیبت کنند یا اصلا از رفتن به مدرسه اجتناب کنند .

به عنوان یک قاعده کلی در سیستم های آموزشی تربیتی در مدارس بایستی ترتیبی اتخاذ شود تا حد ممکن هیچ دانش آموزی زیر نور افکن تفتیش و سرزنش دیگران (هم کلاسی ها و معلمان) قرار نگیرد .

نمرات و تذکرات بایستی به طور خصوصی به دانش آموزان انتقال داده شوند و از هر اقدامی که موجب ایجاد احساس خجالت ، ناتوانی یا زیر سوال رفتن شخصیت کودک شود ، جدا خودداری شود .

هر نوع تنبیه فیزیکی یا بی احترامی و هتک حرمت ، جنایتی در حق کودک و جامعه است و معلمین جزء اولین افرادی باید باشند که با آن مقابله می کنند .

آنچه والدین باید بدانند

- قبل از هر کاری مدرسه یا مهدکودک مناسبی برای فرزندتان انتخاب کنید .
- برای بینایی و شنوایی سنجی و چکاپ فرزندتان به پزشک مراجعه کنید .
- رفتارهای مناسب برای محیط های آموزشی را به فرزندتان آموزش دهید و درباره آن با کودکان صحبت کنید .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

- الگوی مناسبی برای فرزندان باشید. خودتان مطالعه کنید و درباره تأثیر تحصیل و هدفمندی آن برای فرزندان توضیح دهید.

- با اولیای مدرسه ارتباط مستمر و پویا داشته باشید

- مشکلات روانشناختی کودک مانند اضطراب، بیش فعالی و مشکلات یادگیری قبل از شروع سال تحصیلی را بشناسید و اگر با چنین مشکلات برخورد کردید هر چه زودتر برای رفع آن بکوشید. نگذارید این مشکلات کهنه شوند.

- اگر کودک موفقیتی کسب کرد حتماً او را تشویق کنید.

- کودک را مجبور نکنید که حتماً شاگرد اول شود زیرا کمال گرایی والدین موجب افسردگی و کمبود اعتماد به نفس فرزند می شود.

- از تشویق های اغراق آمیز بپرهیزید زیرا تشویق باید مبتنی بر واقعیت باشد.

والدین باید ترس دانش آموزان کلاس اولی را از مدرسه جدی بگیرند چون ممکن است علائم آن در بزرگسالی بازگردد.

وابستگی کلاس اولی ها به والدین و به خصوص مادر سبب می شود تا آن ها در چند روز اول مدرسه با مشکلاتی مواجه شوند که باید در روزهای اول نسبت به حل این مشکل اقدام کرد. در مورد نوآموزانی که وابستگی آن ها به مادر در حدی است که سبب ایجاد اختلال در نوآموز می شود، بی توجهی به این ترس می تواند مشکلات زیادی را برای او بوجود آورد. کودکان عمدتاً علائمی مثل تهوع را از خود بروز می دهند و مدام بهانه می گیرند که حالشان بد است و شکایت های جسمانی دارند در حالی که از درون به اضطراب

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

شدید دچار هستند. استفاده از روش حساسیت‌زدایی منظم بهترین راهکار برای مقابله با ترس کلاس اولی‌ها از مدرسه و دوری از والدین است.

در این روش والدین و بخصوص مادر در هفته اول هر روز با دانش‌آموز به مدرسه می‌رود، در هفته دوم دو روز در میان و در نهایت از این طریق حساسیت دانش‌آموز به نبود والدینش از بین می‌رود و مدرسه رفتن و دوری از والدین برای او عادی می‌شود. برای درمان ترس از مدرسه، باید علاوه بر روان‌شناس یا روانپزشک از اولیای مدرسه نیز کمک گرفت؛ همچنین مادر دقت داشته باشد که تسلیم بهانه‌های کودک نشود. از دعا و تنبیه این دسته از کودکان بپرهیزند و جلوی مدرسه قاطعانه از کودک خداحافظی کرده و کودک را با اولیای مدرسه تنها بگذارند. ترس کلاس اولی‌ها باید جدی گرفته شود چون احتمال بازگشت آن در بزرگسالی وجود دارد.

اگر والدین کودک را در محیط مدرسه رها کنند اضطراب کودک بیشتر می‌شود پس باید با ملایمت، ملاحظت و نرمی با کودک ارتباط برقرار کرد و با حرف زدن با کودک به کاهش اضطرابش کمک کرد. اضطراب در برخی کودکان در آغاز سال تحصیلی طبیعی است به خصوص برای کودکانی که وارد دوره پیش‌دبستانی یا کلاس اول می‌شوند. این دسته از کودکان چون از محیط خانه وارد محیط دیگری می‌شوند.

با افراد جدید مواجهه می‌شوند و محیط جدیدی را تجربه می‌کنند و از سوی دیگر آزادی‌هایی را که در محیط خانه داشتند در مدرسه ندارند دچار اضطراب می‌شوند. کودکان در ورود به مدرسه در زمان استراحت، نوع تغذیه و زمان بازی خود دچار تغییر شده و طبیعی است که دچار اضطراب شوند.

مهمترین مساله در ورود کودکان به مدرسه جدا شدن از والدین به خصوص مادر است و چون کودک چند سال به طور طبیعی در کنار مادر بوده است جدا شدن از مادر برایش سخت است. البته اکثریت کودکان در مدت کوتاهی با محیط جدید هماهنگ شده و می‌توانند خود را سازگار کنند. این دسته از کودکان به زمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید .
www.asebankafinet.ir

بیشتری برای آمادگی نیازمندان و بی توجهی به این مسئله برای خانواده‌ها و اولیای مدرسه مشکل آفرین خواهد شد. برای کم شدن اضطراب این دسته از کودکان باید از قبل با کودک صحبت کرد و محیط جدید را به طور عملی به او توضیح داد؛ بدین ترتیب که با هماهنگی اولیای مدرسه قبل از شروع رسمی مدرسه، کودک وارد محیط مدرسه شود کلاس، حیاط، سرویس بهداشتی، سالن غذاخوری و ... را ببیند و با معلم و همکلاسی‌هایش آشنا شود. اگر این آشنایی در محیط غیردرسی و قبل از آغاز سال تحصیلی انجام گیرد در کاهش اضطراب کودک در زمان مدرسه مؤثر خواهد بود.

والدین باید برای کاهش اضطراب کودکان با هم همکاری داشته باشند و از اعمال هر گونه خشونت برای ورود یا ماندن کودک در مدرسه بپرهیزند. اگر والدین کودک را در محیط مدرسه رها کنند. اضطراب کودک بیشتر می‌شود. پس باید با ملایمت، ملاحظت، نرمی و برقراری ارتباط و حرف زدن با کودک به کاهش اضطراب کودک کمک کرد. از طرفی نباید اجازه داد که کودک در خانه بماند و به مدرسه نرود بلکه باید والدین حتی اگر لازم بود دقایقی در کنار کودک در مدرسه باقی بمانند و به تدریج محیط را ترک کنند تا کودک آمادگی لازم را پیدا کند. مدرسه و اولیای مدرسه نقش مهمی در جذب و آرامش کودک دارند و می‌توانند کودک را با روش‌های درست از حالت غریبه و بیگانه خارج کرده و در کاهش اضطراب و آشنایی کودک با محیط جدید مؤثر باشند.

پیشنهادات:

پیشنهاد می‌شود ابعاد مختلف وابستگی به والدین ، مدرسه گریزی و ترس از مدرسه در کودکان به صورت تحقیق میدانی بررسی شود تا با ارائه ی راهکار و اقدامات پیشگیرانه مانع از این امر بشویم.

مدارس سعی نمایند از طریق ارتباط بیشتر با اولیا مشکلات مربوط به اختلالات رفتاری دانش آموزان راحل نمایند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه

کنید . www.asebankafinet.ir

کودک شش هفت ساله چه ویژگی هایی دارد؟ در دنیای ذهنی او چه می گذرد؟ او دنیای پیرامون خود را چگونه تفسیر می کند؟ به عنوان آموزگار، ناظم، مدیر و سیاستگذار آموزشی، چقدر او را می شناسیم، و با او چگونه می خواهیم در محیط مدرسه و کلاس برخورد کنیم؟ ... و حال برای او که قرار است چند روز دیگر پا به مدرسه بگذارد چه برنامه ای داریم؟

این معصوم مشتاق متوهم، قرار است برای اولین بار از آغوش گرم و صمیمی خانواده، جدا شود و پا به جهانی ناشناخته و غریب به نام مدرسه بگذارد، جایی که در آن، از حضور مهربان پدر، مادر، مادربزرگ، پدر بزرگ، خواهر و برادر خبری نیست و ممکن است بغض غریبی، دلتنگی و اضطراب، او را در این فضای ناآشنا به تنگ آورد.

بسیاری از این کودکان (اگر تهران و چند شهر بزرگ را ملاک قرار ندهیم) از پله تجربه های جمعی مانند مهد کودک، کودکستان، و پیش دبستان ها، عبور نکرده اند و اگر هم گذر کرده باشند، حضوری متعهد، مسئولانه و مکلف به انجام مشق و درس، نداشته اند، موضوعی که یکی از عوامل مهم دلهره و اضطراب آنهاست.

تصویر ذهنی او از مدرسه چیست؟ آدم های آن شبیه به چه کسانی هستند؟ پدر، مادر، دایی، عمو، مادر بزرگ مهربان ... یا بر پایه ی پیش داوری های منفی او، آدم هایی بد اخلاق، اخمو و ترسناک متصور می شوند؟ بدترین نوع ورود به این سرزمین وهم، این است که بی هیچ پیش زمینه مثبتی قدم به آن بگذارند.

ما خود چگونه در هفت سالگی پا به مدرسه گذاشتیم؟ از آن روز، چه تصویری در ذهن و خاطره خود داریم؟ آن روز بر ما چه گذشت؟ با ما چگونه رفتار کردند؟ این خاطره ها هرچه باشد، خوب یا بد، تا پایان عمر با ما همراه است، چرا که اولین تجربه ی اجتماعی ماست (پس از خانواده) و بخشی از شخصیت و روان ما را می سازد. از این منظر، بدترین خاطره های عمرم را از کلاس اول به یاد دارم و این خاطره های بد، چه بخواهم

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

و چه نخواهم، همچون محتویات یک کیسه زباله، بر شانه ی روحم حمل می شود و با همه کوشش و اراده ام، هرگز نتوانستم این کیسه را برای همیشه بر زمین بگذارم. روان شناسی هفت سالگی یا روان شناسی سازگاری با سال اول مدرسه، به چرایی این ناتوانی و ماندگاری خاطره های بد، پاسخ داده است. یک روز ناگوار و تلخ که هنوز وقتی به یاد می آورم قفسه سینه ام تنگ می شود. و چیزی شبیه به یک گلوله پارچه ای خشک و آغشته به خاک و خاکستر، راه گلویم را می بندد. لحظه هایی ناب که می توانست شیرین و خوش و دوست داشتنی باشد، روزهایی که می توانست و می تواند در تأمین سلامت روانی یک عمر انسان، تأثیر گذار و تعیین کننده باشد.

برای این که لحظه های تکرار نشدنی این پایه تحصیلی انسان ساز، برای همه ی هفت ساله های امروز و معماران جامعه ی فردا به درستی و شایستگی سپری شود، وزارت آموزش و پرورش برای تغییر وضعیت موجود باید بی درنگ برای تغییر کیفی سه حوزه ی ۱- محیط و فضای آموزشی ۲- نظام آموزشی ۳- برنامه ریزی آموزشی دست به کار شود.

محیط و فضای آموزشی

۱- نزدیک بودن فاصله خانه و مدرسه

برخی از پدر و مادرها به دلایل گوناگون، از جمله نام، شهرت، و گاه امکانات آموزشی بهتر یک مدرسه، فاصله خانه تا محل تحصیل فرزندشان را بسیار طولانی می کنند؛ به حدی که دانش آموز مجبور می شود، از سرویس های رفت و آمد استفاده کند. این گونه رفت و آمدها، بخصوص در شهرهای بزرگ، به دلیل آلودگی های صوتی و تنفسی و ترافیک سنگین و حوادث و عوارض ناشی از آن، زیانش بسیار بیشتر از سودش است. کودک، وقتی در محله و محدوده ی زندگی خود به مدرسه برود، در کنار هم کلاسی هایی می نشیند که بسیاریا آشنا و همسایه او هستند و این پیوندهای همجواری و خویشاوندی، می تواند گسترش روابط

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

عاطفی را نیز در پی داشته باشد. این چتر عاطفی، او را در فضای امن تری قرار می دهد. روان شناسان و جامعه شناسان، بر توسعه ی فرهنگ و همگرایی و محله گرایی (لوکالیزم) در جامعه ماشین زده و آشفته مدرن، تاکید فراوان دارند.

۲- وسعت زمین، بنا و امکانات

وسعت زمین، بنا و امکان های آموزشی، ورزشی، فرهنگی و هنری نقش زیادی در رشد خلاقیت و سلامت جسمی و روانی دانش آموزان دارد بسیاری از مدارس ما فاقد ضوابط و استانداردهای پذیرفته شده ی بین المللی است.

فقدان این امکان ها، محیط های آموزشی را کسل کننده و کودک را آسیب پذیر می کند. اگر قرار باشد کودک از آپارتمان کوچک به نام خانه به یک آپارتمان بزرگتری به نام مدرسه برود، ستمی است که می تواند خسارت های روحی، روانی و آموزش جبران ناپذیری بر او در پی داشته باشد. آموزش و پرورش وظیفه دارد واحدهای آموزشی را موظف به ایجاد چنین فضاهایی بکند و درصودر مجوز تأسیس و فعالیت واحدهای آموزشی، رعایت حداقل استانداردها را در نظر بگیرد. آموزش و پرورش نباید به واحدهای آموزشی فاقد حیاط و فضای نامناسب، اجازه فعالیت بدهد. مسئولیت هرگونه خسارت روحی و روانی به دانش آموزان بی دفاع، به عهده ی این وزارت است.

۳- رعایت آزادی های فردی

اجازه بدهیم دانش آموزان دختر، دست کم در پایه اول ابتدایی، در استفاده از روسری، آزادی عمل داشته باشند، بخصوص اگر آن ها بتوانند در فضاهای آفتابگیر مدرسه، دقایقی را زیر آفتاب بگذرانند و بازی کنند، که این عمل، هم برای جذب و ساخت ویتامین D و جلوگیری از بیماری های استخوانی و مفصلی در آنان (که بسیار هم شایع است) مفید است و هم در ایجاد تنوع رنگ و زیبایی محیط که از نیازهای روحی این

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

دوره سنی است. اسلام، سن تکلیف به حجاب را ۹ سالگی تعیین کرده، بهتر است تفسیرها و سلیقه های شخصی خودمان را به کودکان هفت ساله تحمیل نکنیم که این تحمیل چه بسا باعث تأثیرات منفی نسبت به این باور مذهبی در مناطق گرمسیری در گرمای بهار می شود. اصولاً هرگونه محدودیت و سلب آزادی، می تواند عرصه را بر این موجود کم حوصله و شکننده، تنگ کند و از علاقه او به مدرسه بکاهد.

اگر قرار بود دخترها از هفت سالگی در حجاب روند یا به تعبیر برخی سخت گیران و متعصبان، به پیشباز حجاب بروند یا به آن عادت کنند، بی تردید، پیامبر اسلام به این امر آگاهی داشت و در این صورت ۷ سالگی را سرآغاز تکلیف به شرع و پوشش موی سر قرار می داد.

۴- ایجاد تعلق خاطر به مدرسه و اجزاء آن و پرورش حس خویشاوندی

ایجاد دلبستگی و تعلق خاطر به مدرسه، هم کلاسی ها، آموزگاران و دیگر کارکنان مدرسه، نقشی بسیار، در آرامش روحی و روانی کودک، در روزهای آغازین و به طور کلی پایه اول تحصیلی دوره ی ابتدایی دارد. این تعلق خاطر را، پیش از مدرسه، خانواده باید ایجاد کند. کودک باید محلی را که قرار است به مدت پنج سال در آن زندگی کند به عنوان خانه دوم خود بپذیرد و به همه ی اجزایش علاقه مند شود و خاطره هایی خوب از آن در ذهن خود، ذخیره کند.

پیش از آغاز سال تحصیلی، بزرگترها بهتر است خاطره های خوب خود را از مدرسه برای کودکان بازگویند. بازگو کردن خاطره های بد آنان را ناخواسته دچار پیش داوری منفی نسبت به مکانی می کند که قرار است خانه دوم آن ها باشد.

جشن شکوفه ها، که چند سالی است برگزار می شود، اگر به درستی و با مدیری مناسب و در سرتاسر ایران، شهر و روستا، بدون تبعیض برگزار شود، می تواند در کاهش تنش های روحی و روانی و کمرنگ کردن پیش داوری های منفی موثر باشد. اجرای تئاتر، موسیقی و قصه گویی در محل مدرسه، در جشن شکوفه ها، می

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

تواند گام اول در تقویت حس همگرایی باشد. زیرا در اولین ماه سال تحصیلی کلاس اولی ها، باید بیش از هر چیز به نیازهای عاطفی و روحی بچه ها پاسخ داده شود.

برای دور کردن حس غریبگی، بچه ها می توانند در فرصت های طراحی شده، با همکلاسی های آینده خود، قبل از بازگشایی مدرسه، آشنایی و دوستی برقرار کنند. در روستاها و شهرهای خیلی کوچک، این آشنایی و شناخت، به طور طبیعی وجود دارد، اما در شهرهای بزرگ، کمتر چنین روابطی شکل می گیرد. تمهیدهایی از این دست، هم توسط خانواده می تواند انجام بگیرد، هم مدرسه، که البته این کوشش های آگاهانه، به کمی حوصله نیاز دارد که ما این روزها کمتر در بزرگترها شاهد آن هستیم.

یک اردوی یک روزه، به همراه خانواده و معلم، می تواند این هم خویشی را به وجود بیاورد. زیرا تولید حس خویشاوندی، زمینه ساز همزیستی بهتر در واحدهای اجتماعی است.

اگر مدرسه از فضاهای ورزشی مناسب برخوردار است، بد نیست دانش آموزان پایه اول، یک هفت قبل از بازگشایی، یکی دوبار در این مکان ها در کنار هم بازی کنند. و اگر هم از امکانات ورزشی برخوردار نیستند، بازی های نمایشی هم می تواند فرصتی برای آنان فراهم کند. تا طعم مشارکت و فعالیت جمعی را در کنار هم تجربه کنند.

۵- نیاز واقعی به دستشویی یا مفری برای غلبه فشارهای روحی

شاید طرح این موضوع برای کسانی که با فضاهای آموزش و نیازهای جسمی و روحی کودکان شش هفت ساله آشنایی کافی ندارند، کمی مضحک و ابتدایی به نظر برسد، ولی واقعیتی است انکار ناپذیر که در مدارس ما، یکی از عوامل مهم اضطراب در اولی ها، سرویس های بهداشتی و جوانب مربوط به آن است.

بچه ها به دلیل اضطراب های ناشناخته ای که دارند. روزهای اول نیاز بیشتری به دستشویی و سرویس بهداشتی از خودشان نشان می دهند که گرچه ممکن است نیازهای واقعی نباشد، اما مفری است برای تخلیه

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

فشارهای روحی و ضمن این که ممکن است واقعاً هم دچار تکرر ادرار بشوند. کمبود با ناکافی بودن تعداد سرویس های بهداشتی نسبت به دانش آموزان یک مدرسه و ازدحام ناشی از آن در زنگ تفریح، می تواند تنش های درونی، او را شدت بخشد. لذا آموزگاران پایه اول باید به این نکته توجه کافی نشان دهند و وضعیت مناسب را برای این گروه از کودکان فراهم کنند.

دانش آموزان سال اول با اجزا و واحدهای درونی مدرسه، آشنایی ندارد و همین نبود آگاهی به ساختمان، آدم ها و دیگر اجزای مدرسه، ممکن است بر حس غربت و غریبگی او بیفزاید. پس می توان با استفاده از یک شخصیت عروسکی و با زبانی صمیمی و مهربان، به عنوان راهنما بچه ها را با کلاس و مدرسه ای که قرار است ساعت هایی از روز خود را در آن زندگی کند، آشنا کنیم. آشنایی با محل سرویس های بهداشتی، آبخوری، دفتر، مکان های ورزشی، کتابخانه و آزمایشگاه (انشاء الله اگر وجود داشته باشد) باید پیش از آغاز سال تحصیلی انجام بگیرد.

نظام آموزشی

۱ - از آنجا که بخش قابل توجهی از ساختار روانی و شخصیت فردی و اجتماعی انسان، در کلاس اول ابتدایی شکل می گیرد. باید در انتخاب آموزگاران پایه اول، حساسیت و دقت بیشتری به خرج داده شود و حتی بهتر است این حساسیت ها و ویژگی ها قانونمند شود. در شرایط کنونی در بسیاری از مدارس ما، معلم کلاس اول با نظر و سلیقه مدیر انتخاب می شود و مکن است آموزگار منتخب این پایه تحصیلی، خود هیچ اراده ای در تعیین پایه تدریس خود نداشته باشد.

در بسیاری از کشورهای توسعه یافته پایه ی اول ابتدایی از جایگاه ویژه ای برخوردار است. در این کشورها، اداره کلاس اول فقط به کسانی سپرده می شود که در دانشسراها تربیت معلم تحصیل کرده باشند و گرایش تحصیلی آن ها، تدریس در پایه اول ابتدایی باشد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

در آموزش و پرورش ما، در یکی دو دهه ی گذشته، متأسفانه نقش این دانشسراها در تربیت آموزگاران متخصص بسیار کم رنگ شده است و بیشتر آموزگاران پایه اول، نه تحصیل و تخصصی در تدریس کلاس اول دارند و نه از تجربه کافی برای تدریس در این پایه تحصیلی برخوردارند. بدا به حال دانش آموز، اگر آموزگار او در این پایه تحصیلی آدمی کم حوصله، کم تجربه، و فاقد مهارت باشد.

روان شناسی هفت سالگی بر این باور است که آموزگار پایه اول باید صبور، با گذشت، مهربان، با تجربه، جستجوگر و فروتن باشد و از خود رفتاری نامدبرانه به نمایش نگذارد. او باید با روان شناسی، خصوصیات فردی و نیازهای شاگردان خود آشنایی کافی داشته باشد.

۲- آموزگار پایه اول ابتدایی باید برای هر یک از شاگردان خود به طور جدی پرونده ای از روحيات، رفتارها، خانواده ها و ویژگی های فردی او داشته باشد و بر اساس این ویژگی ها، ارتباطات عاطفی و آموزشی اش را با او تنظیم کند. این پرونده ها نباید در دسترس دانش آموز و هر آن کس که محروم نیست قرار گیرد.

انتقال این پرونده ها به معلم کلاس دوم می تواند به او نیز در تنظیم روابطش با دانش آموز کمک کند. شرکت در بازی ها، بخصوص، بازی های نمایشی با شاگردان نقش زیادی در کوتاه کردن فاصله میان او و شاگردان دارد. بسنده کردن صرف به آموزش رسمی ممکن است فرصت کافی برای بروز خلاقیت های بالقوه دانش آموزان را فراهم نکند. از این روی تحقیق و مطالعات فردی آموزگار می تواند دریچه چشم اندازهای جدیدی را در فرا روی او بگشاید.

۳- معلم کلاس اول حتماً باید از میان خانم های آموزگار انتخاب شود. از آنجا که دور شدن از مادر، یکی از عوامل اضطراب کودک است، خانم آموزگار می تواند جایگزین مناسبی برای مدرسه باشد.

برنامه ریزی آموزشی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

۱- برای جلوگیری از اعمال و تحمیل سلیقه های بازدارنده، بهتر است وزارت آموزش و پرورش با دعوت از متخصصان کارآزموده، روانشناسان کودک، نویسندگان، هنرمندان و صاحب نظران، بخصوص آموزگاران که به ابتکار، تخصص، دانش و تجربه های جدیدی در امر آموزش اولی ها، دست یافته اند کمیته ای با هدف برنامه ریزی در دو حوزه آموزش و پرورش اولی ها تشکیل و به صورت ضوابطی مدون، در اختیار دبستان ها قرار دهند.

۲- اولی ها بهتر است سال تحصیلی را با زندگی شروع کنند و از هرگونه شعار مرگ بر ... خودداری کنند. فعالیت های سیاسی ، مورد تایید روان شناسی هفت سالگی نیست و از آن جا که در مقاله جداگانه ای به این موضوع پرداخته ام. از تکرار آن در این نوشته می گذرم.

۳- اجباری کردن تشکیل و ساخت کتابخانه و سالن نمایشگاه سازمان عمران مدارس، باید به صورت یک اصل در ساخت وسازها مورد توجه قرار گیرد. در مدرسی که فاقد کتابخانه است، برای تشکیل کتابخانه اقدام شود و آنانی که کتابخانه دارند. برای تجهیز آن با نهادهای تخصصی کتاب کودک مانند انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، شورای کتاب کودک، خانه کتابدار کودک و نوجوان، و نهادهای مشابه مشورت کنند تا کتابخانه مدرسه با کتاب های نامناسب و به دور از ذائقه کودکان پر نشود.

گاه یک کتاب بد یا نامناسب این گروه سنی، ممکن است کودک را برای همیشه از کتاب و کتابخوانی دور کند و همچنین ممکن است مطالبی در کتاب آمده باشد که مطالعه آن به روان کودک آسیب برساند. تهیه کتاب برای کتابخانه های مخصوص کودکان، یک کار تخصصی است و هر نیروی مازادی در مدرسه یا اداره نمی تواند به عنوان مسئول کتابخانه در خدمت گرفته شود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

۴- برنامه ریزی های آموزشی، طوری باید طراحی و تدوین شود که به جای رقابت که منشاء حسادت، تنگ نظری و بغض و کینه میان بچه ها می شود، محبت به یکدیگر و همدلی، جوانمردی، گذشت و غمخواری تقویت شود. تئاتر و قصه از قابلیت بالایی در گسترش و ترویج خصایل انسانی برخوردار است.

۵- آن چه در آموزش و پرورش خلاق، به کودکان، آموزش داده می شود، بیشتر آموزش مهارت های زندگی است و آماده کردن دانش آموز به عنوان شهروند موفق و بخصوص کارآمد و موثر در خانه و اجتماع است.

۶- در برنامه ریزی های درسی و آموزشی، به نقش آموزش و کاربردهای هنر مانند تئاتر، موسیقی، سینما و قصه و هنرهای دستی باید اهمیت و بها داده شود. کارشناسان تعلیم و تربیت بر این باورند که اگر آموزش با بازی همراه شود، استقلال مفاهیم آموزشی آسان تر می شود.

"ژان پیاژه" معتقد است، هر کودکی این قدرت را دارد که مفاهیم آموزشی را به حافظه عمیق خود ببرد و ماندگار کند. "آلبرت انیشتین" به مردی که از او می خواهد در تربیت فرزندش یاری اش کند تا او نیز ریاضی دان بزرگی شود، می گوید: «اگر می خواهی او ریاضی دان بزرگی شود برایش قصه بگو» مرد حیرت می کند. انیشتین می گوید زیرا داستان قدرت تجسم، تصور و خیال را گسترش می دهد و ذهن او را برای ریاضی آماده می کند.

۷- توسعه فرهنگ شهروندی، حمل و نقل و ترافیک، مسائل زیست محیطی، میراث فرهنگی، چه از طریق کتاب های درسی و چه آثار کمک آموزشی و شفاهی، دانش آموز را برای مشارکت در بنای جامعه ای سالم آماده می کند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه

کنید . www.asebankafinet.ir

نتیجه گیری و گزارش نهایی:

درمشکل موردبحث ماوقتی مشکل ریشه یابی شد وباقولی که از مادرش گرفتیم برای حضوردرخانه واستقبال ازفرزندش هنگام برگشتن ازمدرسه ،ودادن مسولیت به دانش آموزوبرجسته کردن نقاط قوت دانش آموز،مشکل اوحل شدوبعدازآن باآرامش بیشتری درسرکلاس حاضرمی شد.

نکته ای که باید اشاره کرداین که تغییردررفتاریک فردبه پروسه ی زمانی طولانی تری نیازمنداست ونبایدعجله وشتاب نمود.

راهکارهایی برای حل مشکل مشابه در خانواده ها

۱-پدرومادرها باید سعی کنندکودکان خودرامستقل به بارآورند.کودکی که همه ی امکانات زندگی به صورتی سهل وساده دراختیارش گذاشته می شود،نخواهدتوانست خودرابامحیطی سازگارکندکه هرکس ازحقوقی مساوی سهم می برد.

۲-اعمال ورفتارپدرومادربایدبه نحوی باشدکه کودک آمادگی پذیرش محیط های جدیدوسازش باآنها راداشته باشد.

۳-یاری ومساعدت والدین به کودک،بایدبه نحوی غیرمستقیم انجام بگیردوکودک خودراعاملی بالقوه وبالفعل دربرابرسدمشکلات ببیند.

۴-بابرخورد صحیح ومشخص به کودک بقبولانیم که روابط ماباواومیشه عادلانه ومنصفانه خواهدبود(گنج جو،۱۳۶۸).

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این
اقدام پژوهی با قیمت فقط ۵ هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه
کنید . www.asebankafinet.ir**

فهرست منابع

- ۱- پرینگل، میاکلمر (۱۳۸۶)، نیازهای کودکان، ترجمه نیره ایجاد و جواد شافعی مقدم، تهران، رشد
- ۲- خوش کام، سیمین (۱۳۸۱)، ترس از مدرسه، مجله تربیت، شماره ۲۸۱، صفحه ۴۸
- ۲- طالعی، سهیلا (۱۳۸۷)، مدرسه گریزی در کودکان را جدی بگیریم،
- ۳- کریمی، رامین (۱۳۸۷)، آنچه هر معلمی باید بداند، تهران، نشر بهار سبز
- ۴- گنج جو، بهروز (۱۳۶۸)، «فوبیای مدرسه» ترس و مدرسه گریزی کودکان، نشریه اطلاعات، شماره ۱۲۴، صفحه